

w. final
Katowice, dn. 17 marca 2017 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ŚLĄSKIEGO ZWIĄZKU GMIN I POWIATÓW w 2016 r.

W roku 2016 przypadał jubileusz 25-lecia działalności Śląskiego Związku Gmin i Powiatów (data rejestracji Związku to maj 1991 r.). Z tego względu rok ten był bardzo ważny dla działalności Związku. Z tej okazji w pierwszej połowie roku podjęte zostały działania zmierzające do podkreślenia tej rocznicy, w tym mające na celu podziękowanie osobom szczególnie długo i mocno zaangażowanym w działalność Związku, na których pracy i kompetencjach opiera się działalność Związku oraz nadającym tej działalności praktyczny i skuteczny wymiar. Główne wydarzenia związane z obchodami 25-lecia działalności Związku odbyły się podczas sesji Zgromadzenia Ogólnego w dniu 12 maja 2016 r. w Katowicach, a zaangażowanie i pomoc władz Miasta Katowice pozwoliło nadać im szczególnie uroczysty charakter. Jednocześnie wieloletnia aktywność Związku została również doceniona na poziomie regionalnym. Związek otrzymał Złotą Odznakę Honorową za Zasługi dla Województwa Śląskiego.

Ubiegły rok był także ważny dla działalności Związku ze względu na fakt, iż nowy Rząd, realizując swoje zamierzenia już z początkiem 2016 roku przedstawiał wiele projektów ustaw i rozporządzeń, a także podejmował szereg działań i decyzji istotnych dla samorządu lokalnego i przekładających się na warunki jego funkcjonowania oraz realizację niektórych zadań publicznych. Wobec tego Związek opiniował liczne ważne dla interesów samorządowych projekty legislacyjne, a także podejmował energiczne działania, aby wspomóc gminy i powiaty członkowskie w przygotowaniu do nowych zadań oraz zmian prawnych.

I. DZIAŁALNOŚĆ ZARZĄDU

1. Zarząd Związku wybrany w maju 2015 r. na VII kadencję (2015-2019) pracował w następującym składzie:

Przewodniczący: p. Jacek Krywult - Prezydent Bielska-Białej

Członkowie Zarządu:

- 1) p. Bernard Bednorz – Starosta Bieruńsko-Lędziński;
- 2) p. Marian Błachut – Burmistrz Miasta Czechowice-Dziedzice;
- 3) p. Ireneusz Czech - Wójt Gminy Kochanowice;
- 4) p. Grażyna Dziedzic - Prezydent Rudy Śląskiej;
- 5) p. Zygmunt Frankiewicz – Prezydent Gliwic;
- 6) p. Anna Grygierek – Burmistrz Strumienia;
- 7) p. Henryk Jaroszek - Starosta Mikołowski;
- 8) p. Waław Kęska - Burmistrz Pyskowic;
- 9) p. Mieczysław Kieca – Prezydent Wodzisławia Śląskiego;
- 10) p. Piotr Kuczera - Prezydent Rybnika, Zastępca Przewodniczącego Związku;
- 11) p. Krzysztof Matyjaszczyk - Prezydent Częstochowy, Zastępca Przewodniczącego Związku;

- 12) p. Robert Nowak - Wójt Gminy Przyrów;
- 13) p. Klemens Podlejski – Burmistrz Miasta i Gminy Żarki;
- 14) p. Zbigniew Podraza - Prezydent Dąbrowy Górniczej, Zastępca Przewodniczącego Związku;
- 15) p. Krystyna Siejna – Przewodnicząca Rady Miasta Katowice, Zastępca Przewodniczącego Związku;
- 16) p. Dariusz Skrobol – Burmistrz Pszczyny;
- 17) p. Antoni Szlagor - Burmistrz Żywca.

W 2016 roku odbyło się 10 posiedzeń Zarządu: dn. 15 stycznia w Częstochowie, 12 lutego w Bieruniu, 18 marca w Czechowicach-Dziedzicach, 29 kwietnia w Żarkach, 12 maja w Katowicach, 17 czerwca w Rudzie Śląskiej, 26 sierpnia w Strumieniu, 30 września w Bielsku-Białej, 4 listopada w Przyrowie oraz 8 grudnia ponownie w Czechowicach-Dziedzicach.

2. Ochrona interesów samorządów lokalnych i organów samorządu lokalnego

Zarząd Związku prowadził aktywne działania na rzecz ochrony interesów gmin i powiatów członkowskich. Działania te podejmowane były w stosunku do administracji centralnej oraz w odniesieniu do władz regionalnych i realizowane były w różnorodnych formach. Zarząd analizował problemy istotne z punktu widzenia samorządów lokalnych oraz formułował opinie i postulaty, które były kierowane następnie do Prezydenta RP, Parlamentu, Rządu, poszczególnych Ministrów, centralnych urzędów administracji państwowej, Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz do Wojewody Śląskiego i Marszałka Województwa Śląskiego.

Łącznie przez Zarząd i Zgromadzenie Ogólne w różnych sprawach dotyczących samorządu zostało przyjętych 50 stanowisk. Stanowiska te nawiązywały do podnoszonych już wcześniej przez samorządy i ich organizacje systemowych uwarunkowań oraz praktycznych problemów dot. działalności samorządowej i realizacji zadań publicznych, w tym coraz większych z roku na rok obciążeń finansowych samorządów lokalnych, które są skutkiem tworzonych warunków prawnych dla działalności samorządów. Istotne postulaty Związku sformułowane w kilku stanowiskach dotyczyły potrzeby systemowych oraz organizacyjnych zmian w systemie edukacji. Ponadto zwrócono po raz kolejny uwagę na potrzebę uruchomienia polityki społecznej Państwa, a także na brak stabilnych źródeł finansowania zadań oraz przekazywanie jst nowych zadań bez zapewniania adekwatnych środków finansowych (w tym m.in. w kontekście realizacji zadań zleconych związanych z rejestracją stanu cywilnego oraz w kontekście negatywnego stanowiska Rządu przyjętego w styczniu 2016 r. do obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 2012 r.). Inne konkretne problemy podnoszone w stanowiskach dotyczyły tytułem przykładu konieczności uchwalenia przepisów wprowadzających narzędzia prawne umożliwiające eliminację naruszeń planu miejscowego, umożliwienia samorządom lokowania środków pochodzących z dotacji z budżetu Państwa, zrównania uprawnień i kompetencji należnych urzędom skarbowym na mocy ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i gminom o statusie miasta, nabywania spadków przez gminę (spadkobranie ustawowe przymusowe), podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu określenie zasad stwierdzenia zgonu i jego przyczyny, wystawiania karty zgonu oraz finansowania związanych z tym kosztów, zmiany przepisów w zakresie wyłączeń organu i pracownika w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez jst, przesunięcia terminu wejścia w życie przepisów ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, uchylających

dotychczasowe przepisy ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, potrzeby pilnego rozszerzenia w ustawie o rewitalizacji przepisów przejściowych w odniesieniu do trwających a niezakończonych procedur uchwalania bądź aktualizacji planów miejscowych, wprowadzenia przepisów pozwalających na skuteczne przeciwdziałanie i eliminację nielegalnego składowania odpadów.

Szereg stanowisk Zarządu, Zgromadzenia Ogólnego Związku oraz wystąpienia Konwentu Burmistrzów i Wójtów było jednocześnie reakcją na przygotowane przez Rząd i Parlament projekty zmian legislacyjnych, mających wpływ na samorząd terytorialny i których wynikiem byłoby dalsze pogorszenie warunków jego funkcjonowania. Stanowiska te dotyczyły w szczególności:

- projektowanej reformy systemu edukacji (obejmującej m.in. wygaszanie gimnazjów),
- projektu ustawy Prawo wodne,
- projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności leczniczej oraz niektórych innych ustaw,
- projektu ustawy o zmianie ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych,
- projektu ustawy o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (w tym o kształtowaniu ustroju rolnego),
- projektu ustawy z dnia 8 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw.

Związek aktywnie angażował się także w konsultowanie projektowanych regulacji dotyczących kwalifikowalności podatku VAT w projektach z dofinansowaniem unijnym i rozliczaniem dotacji w związku z możliwością odliczania podatku VAT tzw. współczynnikiem i prewspółczynnikiem, zabiegając o jak najlepsze zabezpieczenie interesów samorządowych w tym zakresie.

W stanowiskach Związku zwracano także uwagę na kwestie związane z wydatkowaniem środków pochodzących z Unii Europejskiej w okresie programowania na lata 2014-2020, w tym dotyczące finansowania niektórych przedsięwzięć w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Związek występował także w konkretnych sprawach dotyczących zabezpieczenia interesów gmin i powiatów województwa śląskiego lub w uzasadnionych wypadkach także poszczególnych jednostek samorządu lokalnego. W związku z tym Związek zajął stanowiska w sprawach: potrzeby zmiany niekorzystnej dla większości gmin górniczych koncepcji przekształceń przeprowadzanych w polskim górnictwie węgla kamiennego, kluczowych brakujących elementów infrastruktury transportowej w województwie śląskim, zaopatrzenia w wodę mieszkańców gmin województwa śląskiego, budowy nowego przebiegu DK-46 i skrzyżowania dwupoziomowego z torami linii kolejowej nr 10 Warszawa-Katowice w Częstochowie.

3. Konsultowanie innych projektów ustaw i rozporządzeń (oraz programów krajowych i regionalnych) w fazie prac ministerialnych, rządowych, parlamentarnych:

Związek uczestniczył aktywnie w konsultacjach dot. .

- a) projektu Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (projekt do konsultacji społecznych z dn. 29 lipca 2016 r.);

- b) projektu ustawy Kodeks Urbanistyczno-Budowlany;
- c) projektu Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030 (z grudnia 2015 roku);
- d) Założeń Programowych do dokumentu pn. „Polityka gospodarki niskoemisyjnej dla Województwa Śląskiego”.

II. REPREZENTOWANIE INTERESÓW SAMORZĄDÓW LOKALNYCH

W ramach rzecznictwa interesów samorządowych Związek realizuje takie przedsięwzięcia, jak: organizacja spotkań z wysokiej rangi przedstawicielami Rządu, lobbing parlamentarny poprzez współpracę z parlamentarzystami z woj. śląskiego, konsultowanie i opiniowanie aktów legislacyjnych, dotyczących jednostek samorządu terytorialnego, a także podejmowanie działań interwencyjnych w konkretnych sprawach. Działalność Związku w tym zakresie w roku 2016 była bardzo intensywna i obejmowała szerokie spektrum spraw samorządowych.

1. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego

Od II połowy 2015 roku, decyzją Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, reprezentującego wówczas stronę rządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, do prac Komisji i jej zespołów problemowych włączeni zostali przedstawiciele Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych z głosem doradczym. W związku z tym, w 2016 roku dwaj przedstawiciele OPOS, w tym Przewodniczący Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, p. Jacek Krywult, aktywnie uczestniczyli w comiesięcznych posiedzeniach Komisji. Dzięki zaangażowaniu w prace KWRiST przedstawiciele OPOS umacniali pozycję Porozumienia w środowisku samorządowym, aktywnie reprezentując interesy samorządów lokalnych zrzeszonych w organizacjach – sygnatariuszach OPOS.

Poza pracami samej Komisji, dwaj przedstawiciele Związku uczestniczyli również jako członkowie z ramienia OPOS w pracach zespołów problemowych Komisji: w prace Zespołu ds. Infrastruktury, Rozwoju Lokalnego, Polityki Regionalnej i Środowiska angażował się p. Michał Pierończyk - Zastępca Prezydenta Rudy Śląskiej, zaś w prace Zespołu ds. Funkcjonalnych Obszarów Metropolitalnych i Miejskich p. Krzysztof Mejer - Zastępca Prezydenta Rudy Śląskiej. Natomiast w rolach stałych zastępców członków zespołów uczestniczyli w ich pracach: p. Mieczysław Kieca - Prezydent Wodzisławia Śląskiego (Zespół ds. Ustrojowych) oraz p. Janina Bronikowska-Radosz - Skarbnik Dąbrowy Górniczej (Zespół ds. Finansów Publicznych).

2. Organizacja spotkań z wysokiej rangi przedstawicielami Rządu

W roku 2016 w ramach debat dot. istotnych reform wprowadzanych przez Rząd odbyły się spotkania samorządów lokalnych województwa śląskiego w przedstawicielami administracji rządowej, zorganizowane przez Związek: z p. Teresą Wargocką - Sekretarzem Stanu, Ministerstwo Edukacji Narodowej, p. Stanisławem Szwedem - Sekretarzem Stanu, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, p. Piotrem Woźnym - Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Cyfryzacji.

3. Udział przedstawicieli Związku w posiedzeniach komisji parlamentarnych

Przedstawiciele Związku uczestniczyli w posiedzeniach komisji Sejmu RP. Przewodniczący Związku w pierwszej połowie 2016 r. brał aktywnych udział w posiedzeniach sejmowej Podkomisji Stałej ds. Ustroju Samorządu Terytorialnego.

Przedstawiciel Związku uczestniczył także w posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP, w czasie którego konsultowany był projekt *ustawy o szczególnych zasadach rozliczeń podatku od towarów i usług oraz dokonywania zwrotu środków publicznych przeznaczonych na realizację projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu przez jednostki samorządu terytorialnego*. Był to jedynie jeden z elementów szerokiej, aktywnej działalności Związku dot. centralizacji rozliczeń VAT w jst, prowadzonej przez Związek w 2016 r, opisanej w innych częściach sprawozdania.

4. Wspólne działania regionalnych organizacji poprzez Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych (OPOS)

Szeroka działalność w zakresie rzecznictwa interesów samorządowych prowadzona była poprzez zaangażowanie Zarządu Związku w ramach Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych (działalność OPOS została opisana szczegółowo w dalszej części sprawozdania – w części dot. współpracy z innymi organizacjami).

III. KSZTAŁTOWANIE WSPÓLNEJ POLITYKI SAMORZĄDÓW LOKALNYCH

W ramach kształtowania wspólnej polityki samorządów lokalnych województwa śląskiego, Związek kontynuował działania, których celem jest wspólne analizowanie problemów i wypracowanie najbardziej optymalnych rozwiązań dla jst dot. zarządzania sprawami publicznymi i wykonywania zadań ustawowych.

1. Działania w zakresie zamówień publicznych

- 1) **Działalność Grupy Roboczej ds. Zamówień Publicznych**
- 2) spotkania konsultacyjne dedykowane członkom Grupy Roboczej oraz innym przedstawicielom gmin i powiatów członkowskich Związku:
 - a) szkolenie dot. nowelizacji ustawy – Prawo zamówień publicznych (kwiecień 2016 r.);
 - b) szkolenie dot. zasad konkurencyjności oraz Prawa zamówień publicznych z uwzględnieniem procedury zwrotu i odzyskania środków z udziałem przedstawiciela Wydziału Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego (maj 2016 r.);
 - c) szkolenie dot. stosowania nowych przepisów prawa zamówień publicznych, które były kierowane do osób z innych wydziałów niż zamówień publicznych. (listopad 2016 r.).

- 3) przedstawiciel Grupy roboczej reprezentował to gremium podczas debaty pn. „*Miasto w partnerstwie z biznesem*” w ramach VI Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw w dn. 10 października 2016 r.

2. Działania w zakresie finansów samorządowych

- 1) wsparcie jst we **wdrażaniu centralizacji rozliczania podatku VAT:**

Związek w 2016 r. kontynuował działania mające na celu wsparcie jst we wdrażaniu tzw. jednego podatnika:

- a) w okresie od marca do czerwca 2016 r. Związek zorganizował trzy edycje szkolenia dot. centralizacji VAT w jst dla przedstawicieli gmin i powiatów członkowskich oraz jednostek im podległych – w ich trakcie udało się przeszkolić łącznie ponad 200 osób;
- b) w kwietniu z inicjatywy Związku miało miejsce spotkanie konsultacyjne dot. wdrażania centralizacji rozliczania podatku VAT w jst, w trakcie którego były prezentowane doświadczenia miasta Poznań i Gliwice w zakresie wdrażania tzw. jednego podatnika oraz odbyła się dyskusja dot. kwestii kwalifikowalności podatku VAT oraz rozliczenia dotacji w projektach współfinansowanych ze środków UE w perspektywie finansowej 2014–2020 z udziałem m.in. przedstawiciela Ministerstwa Rozwoju;
- c) w I połowie czerwca 2016 r. Związek przeprowadził wśród gmin i powiatów ankietę dot. współpracy jst z firmami doradczymi w zakresie wdrażania centralizacji rozliczania VAT;
- d) Związek doprowadził do zorganizowania w lipcu 2016 r. w Ministerstwie Finansów spotkania delegacji przedstawicieli gmin członkowskich Związku w celu omówienia kwestii możliwości zwrotu przez samorządy otrzymanych środków z UE wraz z odsetkami w kontekście art. 207 ustawy o finansach publicznych;
- e) zostało przyjęte przez Zarząd stanowisko dot. kwalifikowalności podatku VAT w projektach z dofinansowaniem unijnym a rozliczenia dotacji w związku z możliwością odliczania podatku VAT tzw. współczynnikiem i prewspółczynnikiem;
- f) w 2016 r. były kontynuowane prace Zespołu Zadaniowego ŚZGiP ds. centralizacji rozliczeń VAT w jst. W trakcie jego posiedzeń omawiano kolejne projekty ustawy dot. centralizacji VAT, rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie *sposobu określenia wykorzystywania nabywanych towarów i usług do celów działalności gospodarczej w przypadku niektórych podatników* oraz kwestię kwalifikowalności VAT.

- 2) Działania w zakresie **jednolitego pliku kontrolnego i ustawy o VAT:**

- a) bieżące informowanie jst członkowskich o pracach legislacyjnych w zakresie jednolitego pliku kontrolnego;
- b) spotkanie konsultacyjne ws. nowelizacji ustawy o VAT i jednolitego pliku kontrolnego w samorządach (grudzień 2016 r.).

3. Regionalne Komitety Sterujące / Monitorujące oraz inne gremia regionalne i krajowe

- 1) Związek proponuje na wniosek Marszałka lub Wojewody przedstawicieli samorządu lokalnego do działających w naszym województwie Regionalnych Komitetów Sterujących, Regionalnych Komitetów Monitorujących i innych gremiów powołanych przez Zarząd Województwa lub Wojewodę Śląskiego. Dzięki tej reprezentacji samorządy lokalne, poprzez Związek, posiadają pewien wpływ na decyzje władz regionalnych woj. śląskiego. Delegowani przez Zarząd Związku przedstawiciele samorządów lokalnych byli w 2016 r. członkami następujących gremiów regionalnych:
 - a) Komitetu Monitorującego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. W Komitecie zasiada 1 przedstawiciel Związku (oraz 1 stały zastępca);
 - b) Komitetu Sterującego ds. Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich do roku 2030 – Związek posiada 1 przedstawiciela;
 - c) Komitetu Sterującego Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego;
 - d) Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego;
 - e) Wojewódzkiego Zespołu ds. Ekonomii Społecznej;
 - f) Rady Terenowej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym;
 - g) w 2016 r. dwóch przedstawicieli Związku dołączyło do powołanego przez Zarząd Województwa Śląskiego Zespołu roboczego ds. ograniczania niskiej emisji w województwie śląskim.
- 2) Przedstawiciele Związku zasiadają również w gremiach ogólnokrajowych:
 - a) Polskiej Sieci LGD – Federacja Regionalnych Sieci LGD - przedstawiciel Związku jest członkiem Zarządu;
 - b) Grupie Tematycznej ds. Podejścia LEADER - przedstawiciel Związku jest przewodniczącym Grupy.
- 3) Przedstawiciele Zarządu zapraszani byli do udziału w posiedzeniach Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Katowicach, której zadaniem jest prowadzenie dialogu w celu zapewnienia warunków rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zwiększenia konkurencyjności gospodarki i spójności społecznej w województwie śląskim.

4. Integracja środowisk samorządowych województwa śląskiego

1) Konwent Burmistrzów i Wójtów

Związek organizuje posiedzenia Konwentu Burmistrzów i Wójtów Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, które od wielu lat są istotnym forum wymiany informacji i płaszczyzną współpracy dla przedstawicieli gmin średnich i małych woj. śląskiego oraz spełniają dużą rolę w integrowaniu środowiska samorządowego województwa śląskiego.

Funkcję Koordynatora Konwentu Burmistrzów i Wójtów od wielu lat sprawuje p. Ireneusz Czech – Wójt Gminy Kochanowice, Członek Zarządu Związku. W prezydium Konwentu w obecnej kadencji zasiadają także:

- p. Zdzisław Banaś - Burmistrz Miasta i Gminy Siewierz,
- p. Anna Grygierek - Burmistrz Miasta Strumiień,
- p. Waclaw Kęska - Burmistrz Miasta Pyskowice,
- p. Barbara Magiera - Burmistrz Miasta Radlin,
- p. Robert Nowak - Wójt Gminy Przyrów,
- p. Marian Pawlas - Wójt Gminy Suszec,
- p. Klemens Podlejski - Burmistrz Miasta i Gminy Żarki.

W 2016 roku odbyły się trzy posiedzenia Konwentu (w dn. 2-4 marca 2016 r. w Szczyrku, dn. 20 czerwca 2016 r. w Toszku oraz dn. 4 października 2016 r. w Lyskach), w trakcie których poruszono bardzo szerokie spectrum spraw samorządowych. Posiedzenia te stwarzały także możliwość omówienia tych istotnych zagadnień i problemów z udziałem dużego grona gości, reprezentujących ważne urzędy i instytucje regionalne oraz administrację centralną. Tematyka posiedzeń dotyczyła w szczególności:

- a) znaczenia odnawialnych źródeł energii w rozwoju małych i średnich gmin: dobrych praktyk w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gminach, finansowania przedsięwzięć związanych z odnawialnymi źródłami energii ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- b) przekształceń w systemie oświaty: wizja Ministerstwa Edukacji Narodowej, a perspektywa samorządów lokalnych, nowe kompetencje kuratora oświaty w kształtowaniu sieci przedszkoli i szkół, prezentacja założeń i proponowanych rozwiązań reformy edukacji zawartych w projektach ustaw: spotkania z p. Teresą Wargocką - Sekretarzem Stanu, Ministerstwo Edukacji Narodowej, p. Urszulą Bauer - Śląskim Kuratorem Oświaty oraz pracownikami ministerstwa;
- c) aktualnych zagadnień pracy Nadzoru Prawnego Wojewody;
- d) odnowy wsi jako możliwości rozwoju w kontekście partycypacyjnego modelu zarządzania gminą.
- e) zagospodarowania przestrzeni w kontekście problemów depopulacji;
- f) kontroli nad jst sprawowanej przez RIO: spotkanie z p. Danielem Kołodziejem - Prezesem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach;
- g) zmian w systemie pomocy społecznej: Program „Rodzina 500 plus” - rola samorządów lokalnych w realizacji programu – spotkanie z p. Stanisławem Szwedem - Sekretarzem Stanu, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- h) wspólnej obsługi administracyjnej i finansowej gminnych jednostek organizacyjnych (organizacja centrum usług wspólnych w gminach, w tym organizacja wspólnej obsługi placówek oświatowych) - aspektów prawnych, organizacyjnych i finansowych tworzenia i funkcjonowania CUW;
- i) zmian w systemie publicznego transportu zbiorowego, organizacji publicznego transportu zbiorowego w ramach związku powiatowo-gminnego;
- j) prac nad ustawą Prawo wodne z perspektywy samorządu lokalnego.

2. Partnerska współpraca z innymi organizacjami i instytucjami

- 1) Śląski Związek Gmin i Powiatów współpracuje z instytucjami w regionie o zbliżonym profilu działania do działalności Związku. W 2016 r. Związek przy organizacji niektórych przedsięwzięć współpracował z Samorządem Województwa Śląskiego oraz z takimi instytucjami, jak: Śląski Urząd Wojewódzki, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, Ośrodek Kształcenia Samorządu Terytorialnego im. Waleriana Pańki w Katowicach, Towarzystwo Urbanistów Polskich o/Katowice, Górnośląski Związek Metropolitalny, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach, Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach, lokalne grupy działania z terenu województwa śląskiego funkcjonujące w ramach podejścia LEADER i z wieloma innymi instytucjami. Z większością tych instytucji Związek łączy długoletnia współpraca.
- 2) Związek współpracuje również z organizacjami i instytucjami, prowadzącymi działalność o zasięgu ponadregionalnym i ogólnokrajowym. Naszym długoletnim partnerem samorządowym spoza regionu jest Związek Miast Polskich (Śląski Związek Gmin i Powiatów zawarł w 2013 r. porozumienie o współpracy ze Związkiem Miast Polskich), z którym nasz Związek realizuje od lat szereg działań i projektów (np. partnerstwo w realizacji projektu SMUP). Ponadto w 2016 r. Związek współpracował m.in. ze Związkiem Powiatów Polskich, Głównym Instytutem Górnictwa, Stowarzyszeniem Polska Sieć Odnowy i Rozwoju Wsi, Fundacją na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii, Koalicją na rzecz utworzenia Krajowego Systemu Zrównoważonego Gospodarowania Energią oraz Krajową Agencją Poszanowania Energii, Polską Siecią LGD – Federacją Regionalnych Sieci LGD.

3) Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych (OPOS)

Związek od 2013 r. w coraz większym stopniu angażuje się we współpracę z innymi regionalnymi organizacjami samorządowymi, a współpraca ta ma w szczególności miejsce w ramach Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Pozarządowych (OPOS), które zostało podpisane w październiku 2013 r. w celu wspólnego reprezentowania interesów samorządów lokalnych z całej Polski. Istotnym elementem działalności OPOS jest przyjmowanie wspólnych stanowisk przez wszystkie organizacje w ramach OPOS, co wzmacnia ich wydźwięk, jako wyraz wspólnych opinii środowiska samorządowego w Polsce.

W 2016 roku Związek aktywnie uczestniczył w działaniach Porozumienia, którego sygnatariuszami jest obecnie 9 regionalnych organizacji samorządowych z różnych regionów kraju. Organizacje współpracujące obecnie w ramach OPOS (do końca września 2016 r. sygnatariuszem OPOS był również Związek Gmin Śląska Opolskiego):

- Podkarpackie Stowarzyszenie Samorządów Terytorialnych,
- Stowarzyszenie Gmin Regionu Południowo-Zachodniego Mazowsza (z którym Związek ma podpisane również odrębne porozumienie o współpracy),
- Stowarzyszenie Związek Gmin i Powiatów Regionu Łódzkiego,
- Śląski Związek Gmin i Powiatów,
- Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego,
- Związek Gmin Lubelszczyzny,
- Związek Gmin Pomorskich,
- Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski,
- Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich.

W pierwszej połowie 2016 r. prezydencję w OPOS sprawowało Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski (prezydencja w OPOS zmienia się cyklicznie co pół roku). W tym okresie zorganizowane zostały trzy oficjalne posiedzenia OPOS, w których udział wzięli również przedstawiciele Śląskiego Związku Gmin i Powiatów:

- a) w dn. 26 stycznia 2016 r. w Warszawie,
- b) w dn. 31 marca 2016 r. w Koluszkach (podczas posiedzenia odbyło się spotkanie z p. Iwoną Wieczorek, Dyrektorem Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego),
- c) w dn. 9-10 czerwca 2016 r. w Poznaniu.

Podczas posiedzeń zostały przyjęte stanowiska OPOS między innymi w takich sprawach, jak: brak stabilnych źródeł finansowania zadań oraz przekazywania jst nowych zadań bez zapewnienia adekwatnych środków finansowych, regulacja tzw. zamówień *in-house*, umożliwianie samorządom lokowania środków pochodzących z dotacji z budżetu Państwa, potrzeby zasadniczych zmian ustawy Karta Nauczyciela czy opłata miejscowa.

Z dn. 1 lipca 2016 r. na okres do dn. 31 grudnia 2016 r. prezydencję w OPOS przejął Śląski Związek Gmin i Powiatów. W ramach przewodnictwa Związku w Porozumieniu podjęte zostały następujące działania:

a) organizacja dwóch oficjalnych posiedzeń OPOS:

- a. w dn. 22-23 września 2016 r. w Katowicach, w ramach XIV Samorządowego Forum Kapitału i Finansów;
- b. w dn. 16 listopada 2016 r. w Warszawie (w siedzibie Ministerstwa Cyfryzacji), z udziałem przedstawicieli kierownictwa Ministerstwa – m.in. p. Piotra Woźnego, Podsekretarza Stanu. Podczas spotkania została omówiona między innymi kwestia współpracy organizacji – sygnatariuszy OPOS z Ministerstwem w zakresie budowy i rozwoju pasywnej infrastruktury sieci szerokopasmowych. OPOS zarekomendował również osobę p. Bogdana Dombrowskiego - Dyrektora biura Związku Gmin Pomorskich do prac Komitetu Wykonawczego Memorandum ws. współpracy na rzecz budowy i rozwoju pasywnej infrastruktury sieci szerokopasmowych.

b) kontynuacja działań związanych z badaniem stanu funkcjonowania USC w Polsce w ramach prac Zespołu branżowego ds. Urzędów Stanu Cywilnego OPOS (celem badania była m.in. analiza efektywności realizacji zadania zleconego związanego z rejestracją stanu cywilnego, adekwatności wysokości przyznawanych środków finansowych przeznaczonych na ten cel, a także wypracowanie na podstawie wyników badania propozycji zmian – legislacyjnych, organizacyjnych i innych, które mogłyby usprawnić realizację zadań przez urzędy stanu cywilnego):

- a. w sierpniu 2016 r. został opublikowany pełny raport z badania ankietowego przeprowadzonego na próbie prawie 500 urzędów z całej Polski w pierwszej połowie 2016 r., którego najważniejsze wyniki zostały zaprezentowane m.in.:
 - w numerze tygodnika „Wspólnota”,
 - podczas spotkania w dn. 25 października 2016 r. w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, w którym uczestniczyli przedstawiciele tego Ministerstwa oraz Ministerstwa Cyfryzacji,
 - na posiedzeniu Zespołu ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli KWRiST w październiku 2016 r.,

- na konferencji z okazji 70-lecia USC w Polsce w dn. 7 października 2016 r. w Lublinie,
 - w stanowisku OPOS w/s konieczności zwiększenia dotacji na zadania zlecone związane z rejestracją stanu cywilnego przesłanym do przedstawicieli administracji rządowej,
 - przekazane kierownictwu sejmowych i senackich komisji: Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu RP, Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej Senatu RP, Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych Sejmu RP, Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP;
- b. na podstawie wyników badania, został utworzony przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Zespół ds. analizy wpływu przepisów ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego na funkcjonowanie urzędów stanu cywilnego, którego działalność zainaugurowało spotkanie w dn. 20 grudnia 2016 r. w Departamencie Spraw Obywatelskich MSWiA. Do prac w Zespole zaproszono przedstawicieli OPOS oraz Unii Metropolii Polskich. Podczas spotkania został wstępnie ustalony podział zadań dotyczący przygotowania danych do analizy. Przedstawiciele strony samorządowej zobowiązali się do zebrania informacji dot. opinii o sposobie realizacji przez urzędy stanu cywilnego poszczególnych zadań związanych z rejestracją stanu cywilnego (poprzez ponowną ankietyzację urzędów w styczniu 2017 r.). Jest to pierwsza tego typu współpraca strony samorządowej i rządowej oraz pierwsza tego typu analiza. Ustalenia Zespołu analitycznego mają posłużyć za materiał wyjściowy do dalszych prac legislacyjnych, a przygotowana analiza będzie przedstawiona Radzie Ministrów.
- c) w okresie prezydencji Związku, OPOS kontynuował działania w ramach rzecznictwa interesów samorządów lokalnych, między innymi poprzez przyjęcie stanowisk w takich sprawach, jak: planowana reforma edukacji, zmiany w Kodeksie postępowania administracyjnego, projekt ustawy Prawo wodne, szpitale powiatowe, wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
- 4) w ramach współpracy międzynarodowej, Związek kontynuował współpracę m.in. z Sekretariatem Programu URBACT II w Paryżu.

5) **Współpraca z Kijowskim Oddziałem Regionalnym Związku Miast Ukrainy**

W roku 2016 Związek kontynuował rozpoczętą w styczniu 2014 r. współpracę z Kijowskim Oddziałem Regionalnym Związku Miast Ukrainy (KOR ZMU). W związku z przypadającą w maju 2016 r. XXV rocznicą działalności Śląskiego Związku Gmin i Powiatów w obchodach jubileuszu udział wzięła czteroosobowa delegacja przedstawicieli Kijowskiego Oddziału Regionalnego Związku Miast Ukrainy. W trakcie posiedzenia Zarządu Związku w dn. 12 maja 2016 r. w Katowicach, poprzedzającego uroczyste Zgromadzenie Ogólne podpisano kolejny 2-letni program współpracy polsko-ukraińskiej na okres do końca 2018 r. Oprócz udziału w jubileuszowych uroczystościach członkowie ukraińskiej delegacji odbyli także szereg spotkań, m.in. w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach oraz Wydziale Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. W ramach tej wizyty odbyły się również spotkania w gminach województwa śląskiego: w Gliwicach (którego tematem była działalność samorządowa), Pszczynie (dot. tematyki: rozwój gminy średniej wielkości, dziedzictwo historyczne),

Gierałtowicach (poświęcone zagadnieniom energetyki w gminie) oraz Żarkach (tematem wiodącym był rozwój niewielkiej gminy z wykorzystaniem procesów rewitalizacji).

W ramach działań wspierających ukraińskie samorządy Związek zorganizował pilotaż polsko-ukraińskiej Letniej Szkoły Dobrej Administracji, która odbyła się w mieście Bucza (Ukraina, obwód kijowski) w dn. 23–27 sierpnia 2016 r. Ideą przedsięwzięcia była wymiana wiedzy i doświadczeń w zakresie istotnych aspektów pracy w administracji samorządowej szczebla lokalnego między pracownikami samorządowymi z terenu obwodu kijowskiego po stronie ukraińskiej oraz województwa śląskiego po stronie polskiej. Poruszano m.in. zagadnienia finansów samorządowych, zarządzania zasobami ludzkimi oraz zarządzania projektami współfinansowanymi ze środków zewnętrznych. W szkole wzięli udział przedstawiciele gmin członkowskich Związku oraz przedstawiciel Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Przy okazji inauguracji Letniej Szkoły Dobrej Administracji dokonano uroczystego przemianowania jednej z ulic w mieście Bucza z ul. Róży Luksemburg na ulicę Silesia (Śląską) – dla upamiętnienia dobrej współpracy.

IV. INFORMOWANIE GMIN i POWIATÓW w DZIEDZINIE POLITYK i PROGRAMÓW UE

Rok 2016 charakteryzował się znacznym przyspieszeniem realizacji programów operacyjnych perspektywy 2014-2020. Nadrobione zostały opóźnienia sięgające w przypadku niektórych programów nawet ponad dwunastu miesięcy. Prace Związku w tym okresie skupiały się głównie na prowadzeniu działań mających na celu wsparcie gmin i powiatów w zakresie zadań przygotowawczych do aplikowania o współfinansowanie projektów samorządowych ze środków UE, a także monitorowaniu wszelkich zmian w dokumentach i wytycznych programowych oraz aktach prawnych dot. realizacji polityki rozwoju.

Ważniejsze przedsięwzięcia Związku z zakresu informowania i szkolenia w dziedzinie polityk i programów UE skierowane do przedstawicieli gmin i powiatów w 2016 r.:

1. Posiedzenia Komisji ds. UE

Związek organizował regularnie posiedzenia Komisji, w których udział wzięli m.in. dyrektorzy oraz pracownicy Wydziałów Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Spotkania te miały na celu przybliżenie pracownikom samorządów lokalnych szczegółów związanych z realizacją projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2014-2020, zwłaszcza w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Tematy poruszane w trakcie posiedzeń Komisji obejmowały m.in. zagadnienia dot. rewitalizacji (w tym Lokalnych Programów Rewitalizacji w kontekście nowych rozwiązań legislacyjnych oraz konkursu dotacji, który miał na celu wsparcie gmin w uruchomieniu procesów zmierzających do rewitalizacji obszarów zdegradowanych), kwestie kwalifikowalności podatku VAT oraz rozliczenia dotacji w projektach współfinansowanych ze środków UE w perspektywie finansowej 2014–2020, zagadnienia związane z nowelizacją ustawy Prawo zamówień publicznych, zagadnienia dot. stanu wdrażania RPO WSL na lata 2014-2020 oraz podsumowanie konkursów ogłoszonych w bieżącej perspektywie finansowej UE.

2. Szkolenie **dot. zasad konkurencyjności oraz Prawa zamówień publicznych z uwzględnieniem procedury zwrotu i odzyskania środków** - w dn. 9 maja 2016 r., poprowadzone przez przedstawiciela Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Podczas spotkania zostały omówione m.in. następujące zagadnienia: zasada konkurencyjności oraz Prawo zamówień publicznych w projektach infrastrukturalnych, informacja pokontrolna oraz sposób doboru metody naliczenia korekty finansowej, taryfikator korekt finansowych i sposób określania wysokości korekty w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, informacje pokontrolne po wniesionych przez beneficjenta zastrzeżeniach - możliwość podnoszenia nowych / dodatkowych argumentów oraz procedury zwrotu.
3. Szkolenie **„Pomoc publiczna w projektach finansowanych ze środków unijnych”** – zorganizowane w dn. 24 czerwca 2016 r. Celem szkolenia było zapoznanie przedstawicieli jst z istotą pomocy publicznej oraz zasadami jej udzielania na gruncie przepisów prawa polskiego i UE, aby pomóc im lepiej przygotować się do konkursów w ramach perspektywy 2014-2020 w kontekście pomocy publicznej i zminimalizować ryzyko zwrotu środków.
4. Szkolenie **„Zarządzanie projektem unijnym w perspektywie 2014-2020”** – w dn. 22-23 września 2016 r. w Częstochowie w ramach współpracy z Sekretariatem Regionalnych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Północnego Województwa Śląskiego. Śląski Związek Gmin i Powiatów zorganizował dwudniowe szkolenie dla przedstawicieli gmin i powiatów subregionu północnego województwa z zarządzania projektem unijnym w obecnej perspektywie finansowej. Uczestnicy szkolenia zapoznali się zarówno z metodyką zarządzania projektem, jak również z kluczowymi aspektami realizacji projektów unijnych w perspektywie 2014-2020 (m.in. kwalifikowalność wydatków, luka finansowa, pomoc publiczna, trwałość i zmiany w projektach unijnych).
5. Szkolenie **„Tworzenie i funkcjonowanie partnerstw lokalnych”** – w dn. 3 listopada 2016 r. w Bielsku–Białej w ramach współpracy z Sekretariatem Regionalnych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Południowego Województwa Śląskiego. Śląski Związek Gmin i Powiatów zorganizował szkolenie dla przedstawicieli gmin i powiatów subregionu południowego województwa z tworzenia i funkcjonowania partnerstw lokalnych w kontekście realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych w formule RIT. Podczas szkolenia poruszono m.in. następujące kwestie: podstawy prawne funkcjonowania partnerstw lokalnych, wybrane problemy prawne związane z inicjowaniem, tworzeniem i utrzymywaniem partnerstw, rodzaje partnerstw w polskich warunkach społecznych i prawnych oraz wybrane narzędzia i metody budowania partnerstw lokalnych.
6. Szkolenie **Prawo zamówień publicznych i zasada konkurencyjności w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS/EFRR w perspektywie finansowej 2014-2020** – w dn. 17 listopada 2016 r. w Bielsku–Białej w ramach współpracy z Sekretariatem Regionalnych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Południowego Województwa Śląskiego Śląski Związek Gmin i Powiatów zorganizował szkolenie dla przedstawicieli gmin i powiatów subregionu południowego województwa. Podczas szkolenia poruszono m.in. następujące kwestie: nowe fundamentalne zasady udzielania zamówień (zasada proporcjonalności oraz przejrzystości), obowiązek planowania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, nowe oświadczenia osób podlegających wyłączeniu z postępowania,

zmiany w zakresie warunków udziału w postępowaniu, zmiany w zakresie przesłanek wykluczenia wykonawców z postępowania, zastosowanie w przetargu nieograniczonym tzw. procedury odwróconej oraz nowe tryby udzielenia zamówienia publicznego, w tym: zamówienie *in-house* oraz nadzór RIO nad udzielaniem zamówień *in-house*.

7. Szkolenie przybliżające **funkcjonowanie Lokalnego Systemu Informatycznego RPO WSL 2014-2020** (dn. 25 listopada 2016 r., Częstochowa). W związku z występującymi problemami z obsługą Lokalnego Systemu Informatycznego RPO WSL 2014-2020, Związek zorganizował dla przedstawicieli gmin i powiatów subregionu północnego województwa śląskiego szkolenie przybliżające funkcjonowanie ww. systemu.
8. Szkolenie **„Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS/EFRR w perspektywie finansowej 2014-2020”** (dn. 15 grudnia w Częstochowie oraz dn. 16 grudnia 2016 r. w Bielsku-Białej). Związek w ramach współpracy z Sekretariatami Regionalnych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Północnego i Południowego Województwa Śląskiego zorganizował szkolenie, podczas którego omówione zostały m.in. następujące kwestie: podstawy prawne korzystania z pomocy publicznej, podstawowe przesłanki, główne kategorie pomocy publicznej, notyfikacja przez Komisję Europejską, zapisy w umowie zawieranej z beneficjentem dot. pomocy publicznej, najczęściej popełniane błędy w realizacji umowy dot. pomocy publicznej *de minimis* oraz problemy związane z zagadnieniem pomocy publicznej na przykładzie projektów z zakresu termomodernizacji (efektywności energetycznej) i odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej.
9. **Spotkanie konsultacyjne dot. konkursów w ramach Osi Priorytetowej X Działania 10.3 „Rewitalizacja obszarów zdegradowanych”** – dn. 21 grudnia 2016 r. w związku z ogłoszeniem przez Instytucję Zarządzającą RPO WSL na lata 2014-2020 konkursów w ramach Działania 10.3, Śląski Związek Gmin i Powiatów zorganizował spotkanie konsultacyjne dot. ww. konkursów. Spotkanie poprowadził ekspert oceniający wnioski o dofinansowanie projektów w ramach RPO WSL 2014-2020.
10. **Staże pracowników samorządowych w Biurze w Brukseli** - w 2016 roku Związek kontynuował organizację ww. staży w ramach współpracy z Biurem Regionalnym Województwa Śląskiego w Brukseli. Z możliwości odbycia stażu skorzystali pracownicy samorządowi z Chorzowa, Częstochowy, Dąbrowy Górniczej oraz Tychów. Śląski Związek Gmin i Powiatów jest jedyną organizacją w województwie śląskim, która organizuje w Biurze Regionalnym Województwa Śląskiego w Brukseli od lat regularne, długoterminowe staże dla pracowników członkowskich urzędów gmin oraz starostw powiatowych.

VI. DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ KSZTAŁTOWANIA POLITYKI MIEJSKIEJ

1. Kurs pn. „Zintegrowana rewitalizacja miast”

W czerwcu 2016 r. Śląski Związek Gmin i Powiatów rozpoczął realizację kursu pn. „Zintegrowana rewitalizacja miast”. Celem kursu jest wzrost kompetencji uczestników w zakresie prowadzenia zintegrowanych procesów rewitalizacji zdegradowanych obszarów zurbanizowanych z wykorzystaniem mechanizmów ustawy o rewitalizacji

(z dn. 9 października 2015 r.) oraz poprawa świadomości roli i znaczenia rewitalizacji w zrównoważonym rozwoju miast. Adresatami kursu są samorządowcy, przedstawiciele wydziałów urzędów i jednostek podległych miast województwa śląskiego, którzy w swojej pracy zawodowej zajmują się planowaniem, programowaniem i realizacją działań rewitalizacyjnych i mają realny wpływ na prowadzone w mieście procesy rewitalizacyjne. Do udziału w kursie zgłosiły się 34 osoby z 25 miast województwa. Prelegentami poszczególnych szkoleń są doświadczeni praktycy rewitalizacji oraz przedstawiciele nauki.

W ramach kursu w 2016 r. odbyło się 6 spotkań, poświęconych następującym tematom:

- użyteczne miasto - praktyczne ujęcie inżynierii wartości,
- rewitalizacja jako element polityki rozwoju gminy (spotkanie otwarte dla przedstawicieli wszystkich miast i gmin członkowskich ŚZGiP, w tym również nie zgłoszonych na kurs),
- zarządzanie i organizacja procesu rewitalizacji,
- delimitacja obszaru rewitalizacji,
- monitoring i ewaluacja procesów rewitalizacji,
- projekty rewitalizacyjne.

Kurs „Zintegrowana rewitalizacja miast” jest kontynuowany w 2017 r. Dla kompleksowego ujęcia procesu rewitalizacji zostaną w nim poruszone następujące zagadnienia: gminny program rewitalizacji, partycypacja społeczna w rewitalizacji, zamówienia publiczne, gospodarcze i społeczne aspekty rewitalizacji, rewitalizacja a mieszkalnictwo i rynek nieruchomości, przestrzenie publiczne a rewitalizacja miast.

2. Opiniowanie dokumentów z zakresu rewitalizacji, gospodarki przestrzennej, rozwoju przestrzennego

Przedstawiciele miast członkowskich Związku aktywnie uczestniczyli w konsultacjach projektów krajowych dokumentów związanych z rewitalizacją, gospodarką przestrzenną i rozwojem:

- a) ustawy o rewitalizacji z dn. 9 października 2016 r. (stanowisko Zarządu ŚZGiP z dn. 15 stycznia 2016 r. w sprawie potrzeby pilnego rozszerzenia w ustawie o rewitalizacji przepisów przejściowych);
- b) rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa w sprawie zakresu projektu miejscowego planu rewitalizacji w części tekstowej oraz zakresu i formy wizualizacji ustaleń miejscowego planu rewitalizacji (projekt z dn. 11 stycznia 2016 r.);
- c) Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (stanowisko Zarządu ŚZGiP z dn. 30 września 2016 r.);
- d) Kodeksu Urbanistyczno-Budowlanego (opinia z dn. 28 października 2016 r.).

3. Projekt „Rekultywacja nieużytków poprzemysłowych, wymiana i transfer umiejętności technicznych i metodologicznych” realizowanego w latach 2014-2016

W połowie 2016 r. zakończyła się realizacja projektu, którego liderem był Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, a partnerami: Śląski Związek Gmin i Powiatów oraz Główny Instytut Górnictwa i SPAQuE (spółka publiczna do spraw jakości środowiska, zajmująca się rewitalizacją terenów poprzemysłowych w regionie Walonii w Belgii). Celem projektu było połączenie umiejętności i doświadczenia partnerów

i uczestników projektu w celu zbadania dobrych praktyk pod względem technicznym i metodologicznym stosowanych w województwie śląskim i w Walonii.

W trakcie seminarium zamykającego projekt (czerwiec 2016 r.) delegacja z Walonii zaprezentowała swoje doświadczenia w zakresie rekultywacji hałd, organizacji parków aktywności gospodarczej oraz wdrażania projektów z zakresu energii odnawialnej na zrehabilitowanych terenach przemysłowych.

W trakcie trzech lat realizacji projektu na różnych jego etapach uczestniczyły jst: Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Rybnik, Sosnowiec, Zabrze oraz Zbroslawice. Końcowym produktem projektu są dokumenty pn. „Założenia do studium wykonalności” przygotowane dla gmin Zbroslawice, Częstochowa oraz Dąbrowa Górnicza (w ograniczonym zakresie). Po zakończeniu projektu biuro ŚZGiP przygotowało raport podsumowujący przebieg projektu udostępniony partnerom i jst uczestniczącym w projekcie.

4. Krajowy Punkt URBACT

W 2016 r. Związek, jako jeden z konsorcjantów (obok Związku Miast Polskich) działającego od 2009 r. Krajowego Punktu URBACT, koncentrował swoje działania na informowaniu miast o osiągnięciach i sposobach funkcjonowania programu URBACT III oraz promowaniu naborów do sieci URBACT i doświadczeń poszczególnych miast dotyczących realizacji projektów w ramach programu. Wymienione działania były realizowane przede wszystkim poprzez stronę internetową (<http://www.urbact.pl/>) oraz rozpowszechnianie przetłumaczonego na język polski biuletynu informacyjnego URBACT III.

Krajowy Punkt URBACT wraz z Ministerstwem Rozwoju zorganizował seminarium warsztatowe pn. „Zintegrowany rozwój miast w praktyce” (7-9 grudnia 2016 r.), w którym uczestniczyli przedstawiciele miast z całej Polski, w tym także z województwa śląskiego. Celem seminarium była m.in. prezentacja i omówienie niektórych narzędzi proponowanych miastom w projekcie Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (w szczególności Partnerskiej Inicjatywy Miast) oraz wypracowanie przez miasta propozycji ich praktycznej realizacji.

VII. DZIAŁANIA Z ZAKRESU GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ, MIESZKALNICTWA, GOSPODARKI NIERUCHOMOŚCIAMI

1. Gospodarka nieruchomościami

Wychodząc naprzeciw zgłaszanym przez jst potrzebom zgłębienia zagadnień oraz wymiany doświadczeń związanych z szeroko rozumianą gospodarką nieruchomościami Związek uruchomił cykl spotkań związanych z tą tematyką. Spotkania poświęcone będą aktualnym problemom, zmianom w prawodawstwie (również planowanym) czy dobrym praktykom w dziedzinie gospodarowania zasobami nieruchomości publicznych.

Pierwsze spotkanie odbyło się w grudniu 2016 r. i było poświęcone projektowi ustawy o przekształceniu współużytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe we współwłasność gruntów.

2. Planowanie przestrzenne:

a) seminarium pn. „Problemy planistyczne w gminach”

Tak jak w latach ubiegłych w 2016 r. Związek we współpracy ze Śląskim Urzędem Wojewódzkim w Katowicach zorganizował w październiku 2016 r. 2-dniowe seminarium wyjazdowe. W trakcie seminarium omawiano m.in. zagadnienia dot. inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowych w dokumentach planistycznych, interpretacji przepisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przez organy administracji architektoniczno-budowlanej, wykorzystywanych zasobów geodezyjnych w planowaniu przestrzennym i rewitalizacji czy nowego planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Prelegentami seminarium byli przedstawiciele Oddziału Administracji Architektoniczno-Budowlanej i Oddziału Nadzoru Urbanistycznego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Departamentu Polityki Przestrzennej w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa, Śląskiej Wojewódzkiej Inspekcji Geodezyjnej i Kartograficznej oraz Biura ds. Planowania Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

b) pilotażowe przedsięwzięcie: **wypracowanie koncepcji zagospodarowania wybranego terenu pn. „Mikroprzestrzenie miejskie”**

W terminie od czerwca do grudnia 2016 r. Śląski Związek Gmin i Powiatów we współpracy z Towarzystwem Urbanistów Polskich realizował pilotażowe przedsięwzięcie *wypracowanie koncepcji zagospodarowania wybranego terenu pn. „Mikroprzestrzenie miejskie”*. Głównym celem pilotażu było przetestowanie metody realizacji tzw. mikroprojektów, dotyczących przekształceń wybranych, „trudnych” przestrzeni w wybranych miastach województwa śląskiego z wykorzystaniem doświadczeń interdyscyplinarnych zespołów architektów, socjologów i ekonomistów oraz studentów uczelni z obszaru województwa śląskiego. Do udziału w przedsięwzięciu zgłosiły się cztery miasta: Jastrzębie-Zdrój, Siemianowice Śląskie, Ruda Śląska oraz Żory.

W ramach pilotażu interdyscyplinarne zespoły projektowe we współpracy z przedstawicielami zainteresowanych urzędów przygotowały koncepcje projektowo-organizacyjne zagospodarowania niewielkich obszarów. Efektem pilotażu były cztery koncepcje, które zostały wysoko ocenione przez jury konkursowe (konkurs na najlepszą koncepcję jako jeden z elementów pilotażu). Nagrodę główną otrzymała koncepcja dot. obszaru „Plantów”, przygotowana dla Rudy Śląskiej. W związku z pozytywną oceną zastosowanej metody oraz wysoką jakością efektów pilotażu przedsięwzięcie *„Mikroprzestrzenie miejskie”* będzie kontynuowane w roku 2017 r.

c) objęcie patronatem honorowym XXVII Nagrody Towarzystwa Urbanistów Polskich za prace dyplomowe i kursowe z zakresu urbanistyki gospodarki przestrzennej i zrównoważonego rozwoju

W 2016 r. Śląski Związek Gmin i Powiatów już po raz drugi objął patronatem honorowym Nagrodę Towarzystwa Urbanistów Polskich oddział Katowice za prace dyplomowe i kursowe z zakresu urbanistyki gospodarki przestrzennej i zrównoważonego rozwoju. Związek był również fundatorem nagród za trzy pierwsze miejsca w konkursie. Konkurs organizowany jest przez katowicki oddział TUP od 1988 r., a jego głównym

celem jest wyróżnienie najciekawszych prac studenckich w zakresie pomysłu na gospodarowanie przestrzenią na terenie województwa śląskiego. Przedstawiciel Związku uczestniczył w komisji konkursowej. Finał konkursu oraz wręczenie nagród odbyły się w dniu 14 grudnia 2016 r.

d) przeprowadzenie ankiety ws. doświadczeń gmin z województwa śląskiego w zakresie wykorzystania tzw. ustawy krajobrazowej (kwiecień 2016 r.);

e) spotkania Komisji Planowania Przestrzennego, Architektury i Gospodarki Gruntami.

VIII. Współpraca z mediami i promocja samorządu terytorialnego oraz Związku

1) Obchody 25-lecia Związku

W maju 2016 r. Związek obchodził 25-lecie swojego istnienia. W ramach tych obchodów została wydana publikacja pn. „*Śląski Związek Gmin i Powiatów w latach 1991 2016 – w służbie samorządności lokalnej*”, którą Związek dystrybuował wśród swoich partnerów i przedstawicieli mediów. Publikacja ta była próbą wskazania najważniejszych kierunków działalności Związku w ostatnich 25 latach. Ukazuje ona również zmianę warunków funkcjonowania polskiego samorządu lokalnego na przestrzeni lat.

Z okazji ww. jubileuszu został zaktualizowany i wydany nowy folder promocyjny Związku. W 2016 r. Związek prowadził też działania związane z aktualizacją i uzupełnieniem Elektronicznej Bazy Samorządowców Województwa Śląskiego.

W ramach obchodów 25-lecia działalności Związku w maju 2016 r. odbyła się sesja Zgromadzenia Ogólnego ŚZGiP, która została poprzedzona Mszą Świętą w intencji samorządowców woj. śląskiego, odprawioną przez JE Ks. Abp. Wiktora Skworca, Metropolity Katowickiego w Archikatedrze Chrystusa Króla w Katowicach. W trakcie uroczystej części sesji Zgromadzenia Ogólnego nastąpiło uhonorowanie instytucji współpracujących ze Związkiem, jak i przedstawicieli samorządów szczególnie zasłużonych dla województwa śląskiego i samorządności lokalnej w okresie 25-lecia działalności Związku. Uroczystości te zostały zwieńczone koncertem Chóru „*Camerata Silesia*” w siedzibie Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach;

- 2) stałe wysyłanie drogą elektroniczną do mediów ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych stanowisk przyjmowanych przez Zgromadzenia Ogólne i Zarząd Związku – w tym publikacje skrótów stanowisk na łamach czasopism specjalistycznych (np. Portal samorządowy, Samorząd.pap.pl, czasopismo „Wspólnota”);
- 3) periodyczne wysyłanie informacji do mediów / komunikatów prasowych, informujących o większych wydarzeniach lub przedsięwzięciach przygotowywanych przez Związek lub innych ważnych tematach, które podejmuje Związek;
- 4) organizowanie konferencji prasowych Związku – przy okazji dużych imprez Związku czy innych ważnych tematów podejmowanych przez Związek (np. konferencja prasowa w ramach jubileuszu 25-lecia Śląskiego Związku Gmin i Powiatów i Zgromadzenia Ogólnego Związku w maju 2016 r., w trakcie której omawiano zagadnienia związane z oświatą, infrastrukturą transportową w województwie śląskim czy okresem programowania 2014-2020);

5) publikacje:

- a) wywiad p. Jackiem Krywultem - Przewodniczącym Związku nt. 25-lecia ŚZGiP w kontekście aktualnych problemów samorządów lokalnych na łamach czasopisma samorządowego „Wspólnota”;
- b) artykuł nt. 25-lecia Związku w publikacji „Kapitał Śląski”, która była dystrybuowana podczas VI Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw w październiku 2016 r. i jako dodatek do Dziennika Gazety Prawnej.

IX. ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH W GMINACH I POWIATACH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

W 2016 r. Związek starał się wspierać rozwijające się w kraju inicjatywy na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i odnowy wsi, angażując tam gdzie było to możliwe przedstawicieli gmin o charakterze wiejskim z terenu województwa śląskiego. Działania te przejawiały się m.in. poprzez włączenie się w przedsięwzięcia realizowane przez inne podmioty oraz udział w projektach.

1. Działania na rzecz odnowy i rozwoju wsi

- 1) **Polska Sieć Odnowy i Rozwoju Wsi (PSORW)** - w roku 2016 przedstawiciele Związku aktywnie uczestniczyli w spotkaniach plenarnych PSORW, tj. w dn. 9-10 maja w Gminie Międzylesie (województwo dolnośląskie), gdzie odbyło się spotkanie, którego głównym tematem była współpraca transgraniczna w małych i średnich gminach. Ponadto w trakcie ww. spotkania powołano do życia Stowarzyszenie „Polska Sieć Odnowy i Rozwoju Wsi”, którego członkami - założycielami zostały 24 gminy z całej Polski w tym również m.in. Strumień (województwo śląskie). Kolejne spotkanie Sieci odbyło się w dniach 26-27 sierpnia 2016 r. w Kamieniu Śląskim (Gmina Gogolin, województwo opolskie). W trakcie spotkania omawiano zagadnienia związane z tworzeniem Sieci Najciekawszych Wsi, kierunkami dalszego działania Polskiej Sieci Odnowy i Rozwoju Wsi oraz możliwościami współdziałania PSORW i uczelni. Zarząd Związku w dn. 4 listopada 2016 r. podjął uchwałę o wsparciu przez Śląski Związek Gmin i Powiatów działalności Stowarzyszenia „Polska Sieć Odnowy i Rozwoju Wsi”.
- 2) **Projekt Sieci Najciekawszych Wsi (SNW)** - Związek kontynuował również wsparcie dla gmin zainteresowanych udziałem w tworzeniu ogólnopolskiej Sieci Najciekawszych Wsi, której idea jest wzorowana na doświadczeniach sieci najpiękniejszych wsi funkcjonujących m.in. we Francji, Belgii, Niemczech, Kanadzie i Japonii. Projekt SNW jest propozycją wykorzystania walorów kulturowych, przyrodniczych, krajobrazowych oraz ładu przestrzennego na rzecz rozwoju turystyki wiejskiej w Polsce. Konsekwencją tego był udział przedstawicieli Związku w Konferencji "Sieć Najciekawszych Wsi nową jakością w turystyce wiejskiej" w trakcie VIII Międzynarodowych Targów Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki AGROTRAVEL w Kielcach w dniu 8 kwietnia 2016. Ponadto w dn. 14 września 2016 r. w Złotym Potoku (Gmina Janów) odbyły się warsztaty szkoleniowe Sieci Najciekawszych Wsi w Polsce, współorganizowane przez Związek. W warsztatach uczestniczyli eksperci i przedstawiciele gmin członkowskich SNW z całej Polski oraz zaproszeni mieszkańcy Złotego Potoku.

- 3) **Regionalne Spotkanie Liderów Odnowy Wsi** – w dniach 8-9 listopada 2016 r. w Wiśle Związek zorganizował już po raz dwunasty Regionalne Spotkanie Liderów Odnowy Wsi z terenu województwa śląskiego. Tym razem tematem spotkania było „WŁĄCZENIE SPOŁECZNE – AKTYWIZACJA OBYWATELSKA – ROZWÓJ WSI”. Spotkanie było współfinansowane ze środków Jednostki Regionalnej Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w województwie śląskim. Celem spotkania było stworzenie warunków do wymiany doświadczeń między przedstawicielami gmin, sołtysami, liderami wiejskimi i sympatykami odnowy wsi z terenu województwa śląskiego w zakresie szeroko rozumianych form aktywizowania mieszkańców wsi. W trakcie spotkania uczestnicy zapoznali się również z możliwościami pozyskania wsparcia finansowego na realizację działań aktywizujących mieszkańców, w tym w szczególności w ramach podejścia LEADER oraz z innych zewnętrznych programów umożliwiających pozyskanie środków finansowych na działalność organizacji wiejskich.
- 4) **szkolenie „FUNDRISING jako alternatywna metoda finansowania działalności organizacji obywatelskich na obszarach wiejskich”** - w dniu 14 grudnia 2016 r. odbyło się szkolenie, którego celem było przybliżenie uczestnikom zasad planowego i skutecznego pozyskiwania funduszy z różnych źródeł na działalność organizacji obywatelskich. Spotkanie adresowane było zarówno do przedstawicieli stowarzyszeń, fundacji i innych reprezentantów sektora pozarządowego, jak i do pracowników gmin, którzy zajmują się współpracą z tzw. III sektorem.

2. Wsparcie wdrażania podejścia LEADER/RLKS

Związek realizuje również szereg działań wspierających Lokalne Grupy Działania (LGD) z terenu województwa śląskiego we wdrażaniu podejścia LEADER/RLKS (*rozwój lokalny kierowany przez społeczność*) m.in. poprzez:

- 1) **cykl spotkań sieci LGD SILESIAN LEADER NETWORK**, wspierającej wszystkie 14 LGD z terenu województwa śląskiego, w trakcie których poruszane są m.in. kwestie podejścia LEADER w świetle założeń Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, a także w formule RLKS zgodnie z założeniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, realizacji założeń wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) w kontekście uwzględnienia możliwości ich wsparcia środkami RPO WSL 2014-2020. Ponadto organizowane są spotkania, warsztaty i szkolenia dla przedstawicieli LGD dotyczące aktualnych kwestii istotnych dla LGD.
- 2) **szkolenie dot. wymagań prawnych, procedur i wzorów dokumentów wdrażania podejścia LEADER w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020** – Związek zorganizował w dniach 16-17 sierpnia 2016 r. dwudniowe szkolenie dla przedstawicieli LGD z województwa śląskiego dot. wymagań prawnych, procedur i wzorów dokumentów dot. wdrażania podejścia LEADER, w trakcie którego uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z dokumentami przygotowanymi przez ARiMR oraz wyjaśnienia wątpliwości.
- 3) **szkolenie dot. przygotowania do wdrażania projektów grantowych oraz wyboru grantobiorców – omówienie zasad wynikających z obowiązujących przepisów prawa oraz przedstawienie przykładowych wzorów dokumentów aplikacyjnych** – w dniu 29 listopada 2016 r. Związek zorganizował szkolenie dla przedstawicieli LGD,

którego najistotniejszymi elementami było omówienie zasad przeprowadzania konkursów na wybór grantobiorców wynikających z obowiązujących przepisów oraz Wytycznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie jednolitego i prawidłowego wykonywania przez lokalne grupy działania zadań związanych z realizacją strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego PROW na lata 2014-2020, zasad korzystania przez LGD z wyprzedzającego finansowania kosztów kwalifikowalnych w ramach projektów grantowych, a także omówienie zasad wdrażania projektów grantowych – przebieg procesu oraz zasady weryfikacji wniosków o przyznanie pomocy.

- 4) **udział w ogólnopolskiej konferencji pt. „Podejście LEADER w Polsce”** – w dniach 1-2 grudnia 2016 r. w Rawie Mazowieckiej. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zorganizowało ogólnopolską konferencję dot. podejścia LEADER w Polsce. Związek zorganizował przejazd na konferencję dla przedstawicieli wszystkich LGD i zainteresowanych jst z województwa śląskiego, a przedstawiciel Związku współmoderował konferencję. Celem konferencji była wymiana doświadczeń i podsumowanie wdrażania podejścia LEADER w Polsce w okresie 2007-2013, a także omówienie pierwszych doświadczeń z wdrażania podejścia LEADER/RLKS w obecnej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 oraz wypracowanie rekomendacji dotyczącej perspektywy finansowej na okres 2021-2027.

3. Pozostałe działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich

- 1) **spotkanie konsultacyjne nt. działań dedykowanych małym i średnim gminom** – w dniu 11 kwietnia 2016 r. Związek zorganizował spotkanie, którego głównym celem było przedyskutowanie możliwych form wsparcia działań zwłaszcza urzędników i pracowników samorządowych w małych i średnich gminach. Do udziału w spotkaniu zostali zaproszeni urzędnicy z kilku gmin członkowskich Związku zajmujących się m.in. funduszami unijnymi, promocją, turystyką, współpracą z NGO, odnową wsi, współpracą z przedsiębiorcami. Efektem spotkania było wypracowanie listy zagadnień, w których wsparcie jest z punktu widzenia uczestników spotkania najbardziej pożądane, tj. m.in. w zakresie zmian w systemie oświaty, możliwości finansowania NGO, polityki senioralnej, rewitalizacji w małych i średnich gminach. Część z w/w zagadnień została omówiona m.in. w trakcie posiedzeń Konwentu Burmistrzów i Wójtów oraz Regionalnego Spotkania Liderów Odnowy Wsi.
- 2) **udział w pracach Komitetu Sterującego ds. Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030** - Związek przeprowadził konsultacje wśród gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w zakresie treści projektu Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030 – (projekt z grudnia 2015 r.), których wynikiem było przyjęcie stanowiska przez Zarząd oraz Zgromadzenie Ogólne Związku. Część uwag uwzględniono w ostatecznym tekście Strategii.
- 3) **udział w pracach Grupy Tematycznej ds. podejścia LEADER w ramach Grupy Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich 2014-2020** (przedstawiciel Związku, będący jednocześnie członkiem Zarządu Polskiej Sieci LGD - Federacji Regionalnych Sieci LGD pełni funkcję przewodniczącego grupy tematycznej); **Wojewódzkiej Grupy Roboczej ds. KSOW w województwie śląskim, a także Polskiej Sieci LGD – Federacji Sieci Regionalnych LGD.**

X. DZIAŁANIA Z ZAKRESU GOSPODARKI ODPADAMI - Program „Wsparcie gmin województwa śląskiego we wdrażaniu systemu gospodarki odpadami”

Od trzech lat gminy wdrażają nowy system gospodarki odpadami komunalnymi, ale jak wskazują dotychczasowe doświadczenia jednostki wciąż natrafiają na wiele problemów w codziennej praktyce. Stąd też Związek stara się wspierać gminy członkowskie w rozwiązywaniu problematycznych w tej dziedzinie kwestii dot. zarówno aspektów prawnych, organizacyjnych, jak i finansowych.

1. spotkania informacyjno-konsultacyjne dot. gospodarki odpadami

- 1) cykl spotkań konsultacyjnych organizowanych we współpracy z Wydziałem Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego dot. sprawozdań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi dla gmin ze wszystkich regionów wskazanych w ramach Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami Woj. Śląskiego (w marcu 2016 r.);
- 2) zorganizowanie we współpracy z Porozumieniem Ekopak spotkania pn. *„Praktyczne aspekty gospodarki odpadami niebezpiecznymi oraz kierunki zmian prawa unijnego”* (czerwiec 2016 r.);
- 3) 2-dniowe wyjazdowe seminarium nt. bieżących problemów w gospodarce odpadami, w trakcie którego były omawiane kwestie dot. wymiaru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz nowych wzorów sprawozdań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (wrzesień 2016 r.);
- 4) współorganizowanie spotkania dot. głównych zagadnień związanych z gospodarką odpadami komunalnymi z udziałem przedstawicieli Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego – w trakcie spotkania omawiano kwestie związane ze sprawozdaniami w zakresie gospodarowania odpadami, decyzjami administracyjnymi w gospodarce odpadami i obowiązkami podmiotu odbierającego odpady komunalne w gminie (listopad 2016 r.);
- 5) szkolenie dot. dochodzenia zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (grudzień 2016 r.).

2. działalność Regionalnej Sieci Konsultacyjnej ds. Gospodarki Odpadami w Województwie Śląskim oraz Grupy roboczej ds. gospodarki odpadami (w gminach miejsko-wiejskich i wiejskich)

- 1) w trakcie cyklicznych posiedzeń obu gremiów były omawiane kwestie dot. deklaracji w sprawie opłat za gospodarowanie odpadami, wykreślenia przedsiębiorcy odbierającego odpady z rejestru działalności regulowanej, kontroli przedsiębiorców prowadzonych przez gminy, procedury karania przedsiębiorców za nieterminowe sprawozdania, kontroli RIO, nieszczelny system odpadowy, modele segregacji, zagadnienia z zakresu ordynacji podatkowej;
- 2) w ramach aktywności w/w gremiów zostało przygotowane też:
 - zestawienie doświadczeń / dobrych praktyk gmin w zakresie weryfikowania otrzymywanych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w odniesieniu do realnej liczby mieszkańców,

- stanowisko Zarządu Związku w sprawie: zmian w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
 - stanowisko Zarządu w sprawie kaucjonowania butelek typu PET;
- 3) Związek poprzez ww. gremia opiniował *projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych oraz projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów.*

3. Inne działania:

- 1) jednym z dużych problemów występujących w gminach jest zjawisko deponowania odpadów niezgodnie z prawem. W ramach działań wspierających jednostki samorządu lokalnego w walce z tym problemem, zostały zebrane dane dot. skali problemu nielegalnych wysypisk odpadów powstających na terenie gmin naszego woj. Związek aktywnie zaangażował się też we wsparcie gminy Sławków, która boryka się z dużym problemem związanym z nielegalnym składowaniem odpadów na jej terenie, stanowiącym zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców. Związek włączył się we wsparcie organizacyjne konferencji naukowej pn. „Ziemia – Odpady – Woda – Człowiek” (zorganizowanej przez Burmistrza Miasta Sławków). W rezultacie ze względu na rangę tego problemu w grudniu 2016 r. Zgromadzenie Ogólne Związku przyjęło stanowisko w sprawie nielegalnego składowania odpadów na terenie województwa śląskiego;
- 2) informowanie gmin członkowskich o cyklu spotkań konsultacyjnych dot. Planu Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016–2022.

XI. DZIAŁANIA Z ZAKRESU GOSPODAROWANIA ENERGIA

1. Regionalna Rada ds. Energii

Regionalna Rada ds. Energii powołana z inicjatywy Związku w 2013 r. skupia przedstawicieli środowiska samorządowego, naukowego, reprezentantów przedsiębiorstw energetycznych i instytucji kompetentnych w zakresie energii.

W maju 2016 r. odbyło się XI posiedzenie Rady, w trakcie którego zostały przedstawione przez przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego Założenia Programowe do dokumentu pn. „*Polityka gospodarki niskoemisyjnej dla Województwa Śląskiego*”. Ponadto w dn. 27 września 2016 r. członkowie Rady uczestniczyli w warsztacie poświęconym ww. dokumentowi, którego organizatorem był Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego. Podczas prac warsztatowych uczestnicy omówili m.in. cele i kierunki działań, a także zasady i system wdrażania w/w Polityki. Członkowie Rady przygotowali też projekt stanowiska w sprawie Założeń Programowych do dokumentu pn. „*Polityka gospodarki niskoemisyjnej dla Województwa Śląskiego*”, które Zarząd Związku przyjął w czerwcu 2016 r.

2. Inne działania:

- 1) spotkanie nt. współpracy jst z firmą TAURON Dystrybucja S.A. w sytuacjach kryzysowych o podłożu lub aspektach energetycznych (czerwiec 2016 r.);
- 2) współorganizowanie z Krajową Agencją Poszanowania Energii seminarium regionalnego pt. „Ograniczenie niskiej emisji w gminach” (luty 2016 r.);
- 3) współorganizowanie z czasopismem branżowym GLOBENERGIA spotkania informacyjnego pt. „Jak zrealizować inwestycje w Odnawialne Źródła Energii z wykorzystaniem środków z RPO Województwa Śląskiego” (październik 2016 r.);
- 4) zbieranie uwag gmin do projektów dokumentów pn. *Plan Rozwoju Elektromobilności w Polsce „Energia do przyszłości”* oraz „Krajowe ramy polityki rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych”.

XII. INNE DZIAŁANIA INFORMACYJNO-SZKOLENIOWE i EDUKACYJNE na rzecz GMIN I POWIATÓW

Śląski Związek Gmin i Powiatów w 2016 roku zorganizował szereg spotkań, seminariów czy szkoleń, których celem było podnoszenie sprawności i efektywności działania administracji samorządowej w gminach i powiatach woj. śląskiego. Cel ten realizowany był poprzez zapewnienie kompetentnej i wyczerpującej informacji o najnowszych aktach legislacyjnych, dotyczących samorządów lokalnych, propagowanie modelowych rozwiązań w zakresie funkcjonowania jednostek administracji samorządowej i tworzenie płaszczyzny wymiany doświadczeń pomiędzy gminami i powiatami w tym zakresie. Związek kontynuował i inicjował działania, których celem było wspólne analizowanie problemów i wypracowanie najbardziej optymalnych rozwiązań dla jst dot. zarządzania sprawami publicznymi i wykonywania zadań ustawowych. Tematyka podejmowana przez Związek dostosowywana była do aktualnych problemów samorządu terytorialnego oraz zapotrzebowania zgłaszanego przez członków Związku oraz komisje problemowe, zespoły zadaniowe czy grupy robocze:

1. **działania na rzecz mobilności miejskiej** (tj. spotkanie konsultacyjne dot. planów mobilności miejskiej w ramach cyklu „Regionalne Seminarium Mobilny Śląsk” oraz warsztat poświęcony tworzeniu planów zrównoważonej mobilności miejskiej) - Związek zorganizował we współpracy ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Komunikacji RP O/Katowice wydarzenie dot. szeroko pojętego transportu miejskiego. W dn. 20 kwietnia 2016 r. odbyło się spotkanie konsultacyjne poświęcone zagadnieniom związanym z planami mobilności miejskiej w horyzoncie czasowym 2014-2020 oraz praktycznym przykładom podejścia do opracowania ww. planów w wybranych miastach województwa śląskiego. W lipcu 2016 r. zorganizowano warsztat poświęcony tworzeniu planów zrównoważonej mobilności miejskiej oraz kształtowaniu nowoczesnej polityki transportowej opartej na zasadach integracji, partycypacji społecznej oraz audytu.
2. **spotkanie dot. prezentacji Raportu z pilotażowego badania dot. standardów usług pomocy i integracji społecznej w jst** (przeprowadzonego we współpracy z Narodowym Instytutem Samorządu Terytorialnego na przełomie listopada i grudnia 2015 roku), 4 lutego 2016 r. Głównym celem badania było określenie modeli organizacji usług pomocy i integracji społecznej na poziomie badanych jst w województwie śląskim,

a także ocena zasobów oraz realizacji zadań pomocy społecznej w świetle określonych standardów. Celem szczegółowym badania było porównanie działalności instytucji pomocy społecznej w wyznaczonych dziedzinach w poszczególnych rodzajach jednostek samorządu terytorialnego z uwzględnieniem nakładów przekładających się na dostępność, skuteczność, efektywność i akceptowalność świadczonych usług w obszarze pomocy i integracji społecznej.

3. **spotkanie konsultacyjne nt. „Listy przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Katowicach na 2017 rok”**, marzec 2016 r. Spotkanie dla decydentów jst członkowskich Związku, zorganizowane wzorem lat ubiegłych w ramach współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.
4. **szkolenie pt. „Protokół dyplomatyczny i dobre obyczaje”**, marzec 2016 r. W trakcie którego omówiono kwestie dot. zasad postępowania w stosunkach z partnerami zagranicznymi i krajowymi, bezpieczeństwa międzynarodowego i kontaktów politycznych w stosunkach dwustronnych oraz wielostronnych.
5. **szkolenie poświęcone zagadnieniom związanym z zanieczyszczeniem powietrza i zjawiskiem niskiej emisji**, z którymi boryka się wiele gmin województwa śląskiego, dn. 15 czerwca 2016 r. w Katowicach. Podczas szkolenia na przykładzie miasta Katowice omówiono plan działań krótkoterminowych w przypadku wystąpienia nadmiernej emisji szkodliwych substancji w powietrzu, oraz zaprezentowano praktyczne metody stosowania i egzekwowania Prawa ochrony środowiska w zakresie spalania odpadów. Szkolenie adresowane było do członków Komisji Ekologii i Komisji ds. Lokalnej Polityki Energetycznej (wzięło w nim udział 55 osób).
6. **spotkanie dot. aktualnych problemów w zakresie bezpieczeństwa publicznego – istotnych z punktu widzenia jst województwa śląskiego**, w dniu 6 września 2016 r. Związek we współpracy ze Śląskim Urzędem Wojewódzkim zorganizował spotkanie, którego celem było przybliżenie przedstawicielom jst z województwa śląskiego najważniejszych zagadnień związanych z bezpieczeństwem publicznym. Zakres merytoryczny spotkania został wypracowany w oparciu o sugestie ze strony przedstawicieli kilku jst woj. śląskiego (w tym powiatowymi centrami zarządzania kryzysowego), a także skonsultowany z przedstawicielami Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego ŚUW, Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach, Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach. Przedstawiciele tych instytucji uczestniczyli w spotkaniu.
7. **szkolenie dot. kluczowych zagadnień dot. gospodarki odpadami oraz najnowszych przepisów dot. ocen oddziaływania na środowisko**, w dn. 12-13 września 2016 r., Wisła. Szkolenie dla członków Komisji Ekologii (uczestniczyło 46 osób).
8. **szkolenie, dotyczące zadań wydziałów komunikacji w świetle nowych uregulowań prawnych**, w dn. 17-18 października 2016 r. w Tychach. Podczas szkolenia bieżące zmiany legislacyjne, w tym m.in. stan przygotowań do wejścia w życie Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców 2.0, zaprezentowali przedstawiciele Ministerstwa Cyfryzacji, Centralnego Ośrodka Informatyki oraz Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A., Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Katowicach. Szkolenie było także okazją do zapoznania się z nowatorskimi rozwiązaniami komunikacyjnymi w zakresie transportu zbiorowego w mieście Tychy. Szkolenie dla Komisji ds. Problemów Komunikacyjnych (w szkoleniu wzięły udział 24 osoby).

9. dwie edycje **szkolenia pt. „Skuteczna obsługa trudnego i wymagającego klienta”**, kwiecień i listopad 2016 r. W jego trakcie omówiono standardy obsługi klienta urzędu / starostwa, które wynikają z następujących obecnie zmian w metodach i technikach komunikowania.
10. **szkolenie pt. „Zarządzanie zmianą”**, grudzień 2016 r. Celem było wsparcie pracowników urzędów w reagowaniu w warunkach szybko zmieniających się przepisów. Podczas szkolenia uczestnicy mieli możliwość rozwinięcia umiejętności efektywnego kierowania procesem zmian, kształtowania odpowiednich postaw współpracowników wobec zmiany, wzbudzania motywacji do wprowadzenia zmian oraz eliminowania ich negatywnych skutków. Adresatami w/w szkolenia były przede wszystkim osoby na stanowiskach kierowniczych.
11. wsparcie organizacji - w roli partnera - VI Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Katowicach, październik 2016 r.
12. objęcie patronatem VIII edycji Targów Urządzeń i Technologii Branży Wodociągowo-Kanalizacyjnej HydroSilesia oraz VI edycji Targów Melioracji i Urządzeń Wodnych, Infrastruktury i Urządzeń Przeciwpowodziowych MELIORACJE, które odbywały się w Centrum Targowo-Konferencyjnym Expo Silesia w Sosnowcu, październik 2016 r.
13. **III edycja Grand Prix Śląskiego Związku Gmin i Powiatów w Biegach Masowych** – w roku 2016 odbywała się ona w ramach jubileuszu 25-lecia działalności Związku. Głównymi celami imprezy była promocja SZGiP, popularyzacja i upowszechnianie biegów masowych jako sposobu na spędzanie wolnego czasu, promowanie imprez sportowych w województwie śląskim, a także integracja zawodników z województwa śląskiego poprzez rywalizację sportową. Cały cykl Grand Prix trwał od kwietnia do listopada 2016 r. i organizowany był w 14 jst woj. śląskiego, które wyraziły chęć włączenia się we współtworzenie tej imprezy, tj. w Bielsku-Białej, Bytomiu, Czeladzi, Częstochowie, Dąbrowie Górniczej, Jastrzębiu-Zdroju, Łaziskach Górnych, Mikołowie, Myszkowie, Pawłowicach, Piekarach Śląskich, Tychach, Wodzisławiu Śląskim i Żorach. W ramach Grand Prix odbyło się łącznie 19 biegów.

XIII. REALIZACJA PROJEKTÓW (i pozyskiwanie dodatkowych środków na działalność)

1. PROJEKT „SYSTEM MONITOROWANIA USŁUG PUBLICZNYCH – KONCEPCJA SMUP”

W marcu 2016 r. Śląski Związek Gmin i Powiatów złożył do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji aplikację w ramach konkursu na wybór partnera do projektu pozakonkursowego „SMUP – System Monitorowania Usług Publicznych”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Działanie 2.18 „Wysokiej jakości usługi administracyjne” Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja i Rozwój. Wniosek Związku został wysoko oceniony (zajął drugie miejsce), w związku z czym Związek, wraz ze Związkiem Miast Polskich oraz Związkiem Powiatów Polskich, został zaproszony do współrealizacji projektu, którego liderem jest Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, a liderem merytorycznym Główny Urząd Statystyczny. Celem projektu jest wypracowanie koncepcji merytorycznej i wykonawczej powszechnego systemu monitorowania usług publicznych.

Koncepcja SMUP uwzględnić będzie początkowo 6 obszarów usług publicznych: a) podatki i opłaty lokalne, b) zarządzanie nieruchomościami, c) drogownictwo i transport, d) ochronę środowiska, e) inwestycje i budownictwo, f) geodezję i kartografię; z możliwością rozszerzenia systemu w przyszłości o dodatkowe obszary usług. Śląski Związek Gmin i Powiatów będzie zarządzał pracami eksperckimi w ramach dwóch spośród ww. procesów (podatki i opłaty lokalne oraz inwestycje i budownictwo). W pozostałych 4 obszarach przewidziany jest udział ekspertów z jst województwa śląskiego. Realizacja projektu rozpoczęła się z początkiem 2017 r. i potrwa do 31 grudnia 2018 r.

2. PRZEDSIĘWZIĘCIE „BENCHMARKING – KONTYNUACJA”

W 2016 r. w przedsięwzięciu „Benchmarking - Kontynuacja” wzięły udział 33 jednostki samorządu terytorialnego z terenu całej Polski, w tym:

- a) 18 urzędów miast na prawach powiatu: Bielsko-Biała, Bydgoszcz, Bytom, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jaworzno, Kalisz, Krosno, Lublin, Mysłowice, Ruda Śląska, Rybnik, Tarnów, Tychy, Zabrze, Żory;
- b) 12 urzędów gmin: Bieruń, Czechowice-Dziedzice, Czeladź, Jaworze, Kochanowice, Konopiska, Łęczyny, Lubliniec, Radlin, Radzionków, Zbrosławice, Żarki;
- c) 4 starostwa powiatowe: w Piotrkowie Trybunalskim, w Zawierciu, w Radomsku, w Ożarowie Mazowieckim.

W ramach przedsięwzięcia zdecydowano się na wykorzystanie metodologii wypracowanej w ramach wcześniejszego projektu benchmarkingowego (tj. *„Benchmarking – narzędzie efektywnej kontroli zarządczej w urzędach miast na prawach powiatu, urzędach gmin i starostwach powiatowych”*, który był realizowany przez Śląski Związek Gmin i Powiatów w okresie od stycznia 2011 r. do lipca 2015 r.). W 2016 r. wprowadzono szereg zmian do zestawu wskaźników (zmiany wynikające ze zmian organizacji pracy w poszczególnych procesach oraz ze zmiany podejścia do tematu monitorowania danego procesu). W oparciu o nowy zestaw wskaźników zgromadzono dane benchmarkingowe w obszarach:

- 1) wydawanie decyzji pozwolenia na budowę;
- 2) wydawanie decyzji o warunkach zabudowy;
- 3) wydawanie decyzji o zezwoleniu na usunięcie drzew i krzewów;
- 4) gospodarka odpadami komunalnymi;
- 5) monitorowanie zobowiązań wynikających z podatku od nieruchomości;
- 6) egzekwowanie zaległości podatkowych z tytułu podatku od nieruchomości;
- 7) utrzymywanie infrastruktury miejskiej na przykładzie oświetlenia;
- 8) organizacja sieci szkół publicznych w zakresie wyników nauczania oraz zasad i struktury finansowania;
- 9) realizacja usług publicznych w drodze konkursów na działalność pożytku publicznego;
- 10) zarządzanie zasobami ludzkimi;
- 11) funkcjonowanie urzędu.

Spśród powyższych, w 6 procesach, tj. oznaczonych wyżej jako nr: 3), 5), 7), 8), 9), 10) i 11) grono eksperckie dokonało identyfikacji dobrych praktyk (przy czym procesy 10) i 11) były analizowane łącznie). Spotkania z zakresu wymiany dobrych praktyk odbyły się we wrześniu 2016 r. Wzięło w nich udział 208 przedstawicieli urzędów.

Równoległe z dotychczasową ścieżką benchmarkingową, prowadzono działania związane z funkcjonowaniem nowej grupy, tzw. *Grupy Innowacji Samorządowych*. Grupa ta skupia pracowników jednostek samorządu terytorialnego biorących udział w przedsięwzięciu pn. „*Benchmarking – Kontynuacja*” oraz ekspertów zainteresowanych wypracowaniem innowacji samorządowych. Jednym z większych osiągnięć Grupy Innowacji Samorządowych jest **Narzędzie Oceny Systemu Efektywnej Kontroli (NOSEK)**, które służy dokonaniu oceny - funkcjonującego w jednostce administracji publicznej - systemu kontroli zarządczej, poprzez ustalenie poziomu realizacji celów kontroli zarządczej (wymienionych w art. 68 ustawy o finansach publicznych) oraz stopnia wdrożenia standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (określonych w Komunikacie Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r.). W 2016 r. grupa benchmarkingowa przeprowadziła proces testowania narzędzia w swoich jednostkach. Na bazie otrzymanych rekomendacji wdrożono w narzędziu zmiany, a następnie rozpoczęto prace nad stworzeniem aplikacji informatycznej, która już w 2017 r. ma zostać udostępniona bezpłatnie wszystkim zainteresowanym jst.

Na zakończenie całego cyklu benchmarkingowego przeprowadzono w listopadzie 2016 r. 3-dniowe warsztaty, które zawierały elementy podsumowania, rekomendacji zmian dla ewentualnego kolejnego cyklu benchmarkingowego oraz wsparcia kompetencyjnego dla koordynatorów i ich zastępców. W czasie spotkania omawiano potrzebę kontynuacji działań benchmarkingowych w kolejnych latach (dotychczasowe porozumienia podpisane z jst dotyczyły okresu 2015-2016). W oparciu o opinie przedstawicieli urzędów oraz rekomendacje zmian dla przyszłych cykli benchmarkingowych, zespół Śląskiego Związku Gmin i Powiatów opracował koncepcję realizacji działań benchmarkingowych w latach 2017–2018, która w styczniu 2017 r. została przesłana do urzędów wraz z zaproszeniem do dalszego udziału.

XIII. DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI ZWIĄZKU

Przynależność do Związku stwarza również możliwość udziału przedstawicieli gmin i powiatów w pracach Komisji Związku. Część z Komisji funkcjonuje od pierwszych lat działalności Związku, inne zostały powołane przez Zarząd Związku w ostatnich latach i z uwagi na ze stale narastającą ilość problemów w określonych dziedzinach działalności samorządów lokalnych. Idea pracy Komisji polega na wymianie informacji i doświadczeń. Członkami Komisji są pracownicy poszczególnych wydziałów w urzędach gmin i starostwach powiatowych oraz jednostek organizacyjnych. Dzięki udziałowi w pracach komisji przedstawiciele gmin i powiatów mogą uzyskać pożyteczne wskazówki, dotyczące rozwiązywania konkretnych problemów komunalnych, poprzez dzielenie się wiedzą i doświadczeniami innych samorządów, jak również korzystając niejednokrotnie z pomocy ekspertów zapraszanych na posiedzenia celem wyjaśnienia niejasnych kwestii powstających w systemie prawnym. W razie potrzeby w różnych bieżących sprawach nurtujących gminy i powiaty komisje wypracowują swoje opinie i uwagi, które są wyrazem wspólnego postrzegania pewnych problemów. Przygotowane przez Komisje projekty stanowisk i opinie - po zaakceptowaniu ich przez Zarząd Związku - kierowane są do wskazanych przez Komisje adresatów, m.in. Prezesa Rady Ministrów, ministrów resortowych, przewodniczących komisji parlamentarnych, posłów i senatorów z obszaru województwa śląskiego, urzędów centralnych, Marszałka Województwa Śląskiego, Wojewody, itd. Komisje spotykają się z różną częstotliwością, w zależności od potrzeb i pojawiających się w danym momencie problemów z danej dziedziny funkcjonowania samorządów lokalnych.

W 2016 roku w Związku działało 11 Komisji, tj.:

1. Komisja Geologii i Górnictwa
Przewodnicząca: p. Halina Frolik – Kierownik Referatu Górnictwa Wydziału Kształtowania Środowiska UM Katowice;
2. Komisja Polityki Społecznej i Zdrowotnej
Przewodnicząca: p. Krystyna Rumieniuch – Naczelnik Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miasta Tychy (Komisja rozpoczęła działalność w roku 2016 z połączenia dwóch innych Komisji: Komisji Zdrowia i Komisji Polityki Społecznej);
3. Komisja Planowania Przestrzennego, Architektury i Gospodarki Gruntami
Przewodnicząca: p. Małgorzata Seweryn – Naczelnik Wydziału Architektury i Urbanistyki UM Gliwice
4. Komisja Skarbników Powiatów Grodzkich i Ziemskich
Przewodniczący: p. Janusz Siejko – Zastępca Skarbnika Miasta Gliwice;
5. Komisja ds. Problemów Komunikacyjnych
Przewodnicząca: p. Lidia Maj – Pełnomocnik Prezydenta Miasta Bytom;
6. Komisja Ekologii
Przewodniczący: p. Mariusz Dyka - Naczelnik Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Gliwicach;
7. Komisja ds. Unii Europejskiej
Przewodnicząca: p. Izabela Kania – Naczelnik Biura Funduszy Europejskich w UM Bielska-Białej;
8. Komisja ds. Lokalnej Polityki Energetycznej
Przewodnicząca: p. Bożena Herbuś – Inżynier Miejski w Urzędzie Miasta Częstochowy;
9. Komisja Kultury i Edukacji
Przewodniczący: p. Jerzy Żuchowicz – Inspektor w UM w Miasteczku Śląskim;
10. Komisja ds. organizacji pozarządowych
Przewodniczący: p. Andrzej Gillner – Dyrektor Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych;
11. Komisja ds. Infrastruktury Sportowej i Rekreacyjnej
Przewodniczący: p. Michał Szelong – Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Jastrzębiu-Zdroju.

W ramach udziału w pracach poszczególnych komisji, przedstawiciele gmin i powiatów członkowskich Związku uczestniczyli w szkoleniach (także wyjazdowych), wzajemnej wymianie doświadczeń, dyskusjach problemowych, jak również wypracowywali uwagi i opinie dot. bieżących projektów aktów prawnych.

PODSUMOWANIE

Działalność Związku koncentruje się w dwóch osiach. Pierwszą z nich stanowi ochrona interesów samorządów lokalnych województwa śląskiego. Związek pełni rolę wzmacniającą opinie samorządów, m.in. poprzez przyjmowanie stanowisk, w których odnosi się do problemów wynikających z tworzonych przepisów prawa, często powodujących, iż zarządzanie sprawami lokalnymi i wykonywanie zadań publicznych przez władze

samorządowe jest z roku na rok coraz trudniejsze. W swoich apelach Zarząd Związku zwracał uwagę na czynniki destabilizujące działalność jednostek samorządu terytorialnego, kładąc nacisk na kwestie zwiększania obowiązków ciążących na samorządach poprzez przerzucanie zadań i kompetencji spoczywających dotychczas na administracji rządowej, przy jednoczesnym osłabianiu pozycji finansowej samorządów lokalnych.

Drugą oś działalności Związku stanowią wszelkiego rodzaju usługi związane z informowaniem, szkoleniem i doradztwem, a także różnego typu spotkaniami stwarzającymi możliwość wymiany wiedzy i doświadczeń między samorządami lokalnymi, wynikających z praktyki funkcjonowania gmin i powiatów. Działalność Związku jest wielokierunkowa i uwzględnia zarówno potrzeby powiatów oraz małych gmin, jak i większych ośrodków miejskich, przyczyniając się do podwyższania kwalifikacji pracowników samorządowych. W związku z tym w roku sprawozdawczym prowadzone były intensywne działania w ramach działu „Rozwój obszarów wiejskich w gminach i powiatach woj. śląskiego”, a jednocześnie w roku tym w szerokim zakresie podejmowane były działania na rzecz wspierania rewitalizacji i rozwoju miast oraz rozwiązywania problemów powiatów ziemskich.

Liczba członków Związku utrzymuje się na stałym poziomie od kilku lat i na koniec 2016 r. wynosiła 127 jst (tj. 69 % jst z terenu woj. śląskiego). W roku 2016 żadna z jednostek członkowskich nie wystąpiła ze Związku, natomiast przystąpiły do Związku 4 nowe gminy. W styczniu 2016 r. Zarząd Związku podjął uchwałę o przyjęciu do Związku Gminy Przystajń, w połowie 2016 r. przystąpiło Miasto Będzin, a w grudniu 2016 r. uchwałę o przystąpieniu do Związku przyjęły Gminy Koniecpol i Mstów.